

LUPȚA

le combat

Director : Mihai Korne

Redactor : Antonia Constantinescu

COSTUL ABONAMENTULUI PE UN AN

In franci francezi

FRANTA
EUROPA

FRF 250
FRF 300

In alte valute tariful este majorat
pentru acoperirea cheltuielilor
bancare :
DM 100 - Fr. Elv. 90 - L St. 35

Cu avionul :

AFRICA
AMERICA DE NORD
ISRAEL
AMERICA DE SUD
ASIA
AUSTRALIA

FRF 350
FRF 400

USA 60 sau echivalent
USA 70 sau echivalent

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France

Telephone : (33-1) 46. 02. 05. 40 - Tetex 633520F

Commission Paritaire N° 65481 - C;C;P; : 11 341 71 A Paris

Telefax : (33-1) 46.02.1437

Numărul 192

7 noiembrie 1992

CĂUTAREA ECHILIBRULUI

Faptul că numărul de voturi atribuit oficial Convenției Democratice (CDR) nu a corespuns așteptărilor a dat prilejul unor prosoane, care nu s-au implicat în campania electorală a opoziției, să critice cu acreală pe cei care o organizaseră. Criticii au reproșat printre altele Convenției că a refuzat alianța cu FSN-ul condus de Petre Roman. Reproșul nu era dezinteresat, autorii săi speraseră să joace roluri cheie într-o asemenea coalțiție.

Independent de acest aspect personal, merită să evocăm posibilitățile și neajunsurile unei asemenea alianțe.

În privința alegerilor trecute, alianța cu un partid ce s-a compromis timp de doi ani printr-o guvernare coruptă n-ar fi putut decît să scadă voturile CDR, fără să mărească pe cele ale FSN-ului. Oricum însă, numărul voturilor atribuite nu a fost determinat de alegători, ci de amploarea fraudei electorale evaluată între două și trei milioane de voturi (1,5 milioane de "itineranți" care au votat pe liste speciale și tot atîtea voturi anulate la Cameră ca și la Senat). Este evident că voturile anulate au fost mai cu seamă în dauna CDR dar și a FSN-ului, iar cele itinerante în favoarea partidelor favorabile actualului președinte, în primul rînd FDSN.

Nu vedem cum o alianță FSN-CDR ar fi putut împiedica această fraudă organizată de forțele oculte care dețin realitatea puterii în România, forțe care l-au înlăturat fără ezitare pe Roman în septembrie 1991, cînd el și oamenii săi formau guvernul.

În actualul Parlament, posibilitățile de guvernare ale unei eventuale alianțe CDR-FSN, chiar cu sprijinul UDMR-ului și a unor eventuale elemente din alte partide, pare iluzorie. Dacă se va constitui un astfel de guvern, credem că nu va putea decît să ducă politica pe care au conceput-o aceleași forțe oculte. Astfel, alianța ar fi un paravan în spatele căruia SRI și conducerea armatei, care, conform Constituției se regăsesc în Consiliul Suprem al Apărării, vor conduce politica internă și cea externă a României.

O tentativă de guvernare CDR-FSN ar fi o greșeală politică și pe termen lung fiindcă ar dezorienta opinia publică și ar frîna evoluția ei. În România, gîndirea politică n-a evoluat încă îndeajuns, deși cu mult mai mult

decît reiese din ultimele alegeri. Din această cauză, chiar fără fraudă, nici CDR, nici FSN nu ar fi întrunit singure majoritatea voturilor care să le permită să formeze o politică proprie. Faptul că partidele care-l sprijină pe actualul președinte au obținut și fără votul itineranților cel puțin patru milioane de voturi exprimate arată că o parte importantă a opiniei publice se teme încă de schimbări.

Forțele oculte și oamenii partidelor prezidențiale controlează în continuare posturile cheie în mai toate domeniile. Or, înlăturarea celor dintîi și primenirea posturilor nu se poate face fără sprijinul opiniei publice. Obținerea acestui sprijin devine esențială dar nu poate fi dobîndită de o alianță CDR-FSN care ar discredita Convenția fără să întărească FSN-ul.

În democrațiile europene, opțiunile politice au tendința să se polarizeze în jurul a două concepții politice: centrul dreapta reprezentînd libertățile individuale și de inițiativă, iar stînga social democrată fiind mai favorabilă intervențiilor statale. Cum CDR reprezintă centrul dreapta și FSN stînga, alianța lor ar fi hibridă sau ar antrena FSN-ul în timp către centru dreapta lăsînd FDSN-ului și acoliților săi posibilitatea să ocupe locul gol al stîngii.

Desigur, în România, ca și în statele din jur există actualmente încă o a treia forță care reprezintă concepția trecutului. Importanța ei a scăzut mult printre alegători în ultimii trei ani dar rămîne încă puternică printre cadrele de conducere și cele intermediare. Cu timpul și acestea se vor desprinde apropiindu-se de dreapta sau de stînga. CDR și FSN vor putea beneficia de această translație dacă reprezintă dreapta și stînga. Dacă însă se unesc sau aderă la o formă de guvernare vor lăsa FDSN-ul să ocupe locul stîngii consolidîndu-și astfel poziția pe multă vreme.

În cazul în care Convenția își asumă locul ce-i revine la centrul dreapta și FSN pe cel al stîngii social-democrate sau, mai lesne pentru opinia publică românească, cel al democraților din SUA, FDSN-ul și acoliții săi naționali-comuniști rămîn prizonierii moștenirii trecutului și ai dependenței lor de

forțele oculte.

Fără îndoială, această dependență și moștenire este periculoasă pentru țară dar demonetizarea ei a început deja și pseudovictoria FDSN-ului la alegeri nu o va stăvili. Dimpotrivă, fraudă la care s-a recurs dovedește slăbiciunea acestuia. Cu ajutorul fraudei voturilor itinerante care le-au fost alocate în parte, partidele național-comuniste (PUNR/PRM și PSM) au obținut împreună cca 16% din voturile valabile, dar numai 14% din votanți. Fără fraude s-ar putea să nu fi fost mai mult de 10-12% Cifrele sunt ridicate dar reprezintă mult mai puțin decît procentele cumulate în Franța de comuniști și de extrema dreaptă. Fără existența forțelor oculte, FDSN-ul și partidele național-comuniste nu s-ar fi putut dezvolta și nu vor putea determina politica țării pe viitor.

Deși, un guvern CDR/FSN nu este de dorit din motivele enumerate, cele două partide au în forțele oculte un adversar comun și pot avea deci un obiectiv comun, înlăturarea acestor forțe și atragerea alegătorilor FDSN și național-comuniști.

Conjunctura le este prielnică, criza risca să persiste. Statul nu are mijloacele să redreseze industriile falimentare, nici să acopere la nesfîrșit deficitele. În octombrie numărul șomerilor ajunsese deja la 870.000. Este de așteptat ca în viitorul nu prea îndepărtat, fenomenul de eroziune, care a provocat balotajul președintelui, să se accentueze. Pentru accelerarea acestui fenomen, Convenția și FSN-ul pot duce acțiuni comune. Printre care socotim ca desființarea SRI-ului și pensionarea conducerii armatei se situează pe primul plan. În trecut aceste obiective nu au găsit ecou într-o opoziție care era slabă numeric și își făcea poate iluzia că mecanismele democratice îi vor permite să ia puterea. Experiența ultimelor alegeri dovedește contrariul. Dacă structurile existente nu sunt modificate, aceleași măsuri riscă să aibe loc și în viitor.

Lupta împotriva forțelor oculte va fi lungă dar trebuie începută cît de curînd și public, fiindcă nu poate reuși decît cu sprijinul opiniei publice.

Lupta este grea dar nu peste puteri fiindcă existența SRI-ului nu se justifică în România. Nu avem nevoie de organe secrete

Mihai KORNE

CĂUTAREA ECHILIBRULUI

pag. 1

care să alcătuiască o mafie ce controlează țara, ci de o poliție bine încadrată și formată în respectul legii care să combată criminalitatea și delincvența.

Nu avem nevoie de mii de cadre militare și de o armată care absoarbe peste 13% din bugetul țării când Învățământul și Sănătatea nu au bani. Nu avem nevoie nici de un Consiliu Suprem al Apărării care este adevăratul conducător al țării, compus de o majoritate de oameni nealeși ce dispun de puteri pe care, în fapt, parlamentul nu le poate controla.

Lupta trebuie dusă și în parlament la fiecare dezbateră în care SRI și armata sunt implicate, și cu atât mai mult la elaborarea bugetului pe anul viitor.

Pentru a obține schimbările de structură fără de care o democrație reală nu se va instala în România, trebuie schimbată structura viitoarelor bugete. Începând cu bugetul 1993, credem că trebuie reduse cheltuielile armatei la o treime, suprimat bugetul SRI-ului și subvențiile către întreprinderile de stat așa zis privatizate.

Chiar dacă asemenea propuneri nu ar fi

adoptate de actualul parlament, dezbaterile pot pregăti atât pe parlamentari, cât și opinia publică în vederea schimbărilor și credem că opoziția trebuie să ia inițiativa acestei propuneri pentru a-și afirma concepția și un program de guvernare.

✦

Majoritățile prezidențiale în Cameră și în Senat sunt, desigur, importante dar în cazul când actuala criză economică și socială se va accentua din cauza lipsurilor sau a șomajului, nu este exclus ca pe anumite probleme aceasta majoritate să se fărâmițeze. În acest caz poate să se pună problema unor alegeri anticipate.

Socotim că actuala lege electorală este proastă fiindcă nu permite degajarea unei majorități coerente, duce la pierderea de milioane de voturi și trebuie, în consecință, modificată înaintea viitoarelor alegeri. Deși acestea nu sunt iminente, ar fi prudent ca partidele neguvernamentale să ajungă de pe acum la un consens privind un nou sistem de vot.

Pentru a putea degaja majorități coerente, sistemul proporțional trebuie înlocuit cu cel

majoritar pe circumscripții individuale și nu pe județe, de preferință cu un singur tur, ca în Anglia sau în SUA. Votul majoritar stabilește o legătură directă între alegătorii fiecărei circumscripții și candidatul pe care îl vor fi ales, dar elimină totodată partidele mărunte a căror participare a dus la pierderea a peste 1,5 milioane de voturi la 27/IX.

Un asemenea sistem înlesnește alternanța între centru dreapta și stînga social-democrată, pe care am preconizat-o și poate accelera descompunerea partidelor prezidențiale atât a FDSN-ului cât și a celor național-comuniste.

Spre deosebire de fostul parlament în care vocea opoziției era cvasi-inexistentă, deși minoritară, actuala opoziție poate juca un rol important dacă nu se lasă momită sau speriată de cei care astăzi reprezintă forțele oculte și erau odinioară corifeii fostului regim.

Frauda electorală din 27/IX poate fi un noroc pentru opoziție dacă rezistă tentației de a participa la un guvern în care nu ar putea guverna, dar găsește destulă energie pentru a duce, pe termen lung, campania necesară schimbării gândirii și instituțiilor politice din România.

Mihai KORNE

Alianța Civică

Consiliul Național
P.O.BOX 22-216 București
Tel./Fax : 59 59 09

Stimați prieteni de departe,

Vă scriu într-un moment care obligă la meditație și analiză. Ne aflăm cu toții la sfîrșitul unei etape și la începutul alteia - prilej de a privi în urmă și de a privi înainte.

Cei doi ani și jumătate ai legislaturii încheiate în această toamnă au fost pentru opoziția din România anii unei lupte încordate și, parțial, încununată de succes. Partidele vechi s-au consolidat, au apărut altele, care sînt la început de drum și se străduiesc să-și croiască o personalitate. Alianța Civică va împlini la începutul lunii noiembrie doi ani de existență; ea și-a propus de la început să fie nu un concurent, ci un liant, un element de legătură și solidaritate între toate acestea. Când s-a creat Convenția Democratică, Alianța a venit cu zestrea ei de popularitate, cu simpatia de care se bucurau liderii ei, cu încrederea cu care o bună parte a publicului le-o arăta. Fără să prezinte candidați pentru Parlament, ea a dus o campanie electorală pentru toți ceilalți din opoziție și și-a susținut candidatul propus pentru președinție, pe profesorul Emil Constantinescu. Putem afirma că o bună parte din schimbarea intervenită de la 20 mai 1990 și pînă în septembrie 1992 s-a datorat nașterii și dezvoltării Alianței Civice, care a împropătat forțele politice din țară, le-a infuzat o doză de tinerețe și altruism. Deosebirea dintre opoziția din 1990 și cea de azi este între opoziția tolerată și una sigură de

ea, stînd pe picioarele proprii. De la mai puțin de 15 %, cît acumulasera cei doi candidați la președinție ai opoziției în 1990, și pînă la 38%, cît a întrunit în turul al doilea dl. Emil Constantinescu, este o deosebire de cantitate și de calitate.

Asta nu ne împiedică să mărturisim că am fi aspirat la mai mult și nu ne scutește de a analiza cauzele unei victorii pe jumătate. Cauzele sînt obiective și subiective. Cele obiective țin de nivelul mentalității electoratului, care se zbate în mari lipsuri și preferă, o importantă parte a sa, stagnarea răului decît înaintarea într-un viitor mai bun, dar incontrollabil. Cauzele subiective țin de modul lipsit de onestitate în care adversarii noștri politici și-au dus campania electorală, înlocuind propunerile concrete de redresare a țării cu minciuni și calomniile de cea mai joasă speță la adresa opoziției. Fraudele în sistemul de votare și de contabilizare a voturilor au luat și ele prin surprindere opoziția democratică, lucru care nu-i scade cu nimic responsabilitatea. Aceste fraude s-au datorat instrumentelor care au stat la dispoziția puterii actuale (structurile administrative și juridice, sistemul de informare și dezinformare, inclusiv televiziunea), dar și incapacității opoziției de a le contracara.

Nădăjduim că în actualul Parlament opoziția va ști să se afirme. Rolul decorativ de pînă acum va fi înlocuit cu unul activ, în stare să disloce în continuare părțile putrede ale

puterii de ieri și de azi. Rolul Alianței Civice, ca forță neparlamentară în interiorul Convenției Democratice, este dintre cele mai dificile. Cu mijloacele materiale disproporționate de mici de care dispune, ea va trebui să-și asume pe mai departe misiunea lămuririi civice și politice a electoratului. În același timp, ea va fi un liant al Convenției Democratice. Ceea ce nu trebuie uitat este că principalul câștig al ultimilor doi ani a fost capacitatea acestei opoziții reale de a se uni, de a da publicului imaginea unui tot unitar. Orice speranțe de viitor se leagă de păstrarea acestei unități.

Vă sîntem recunoscători, dragi prieteni, că ați fost alături de noi în tot acest timp, sprijinindu-ne cu gîndul și cu fapta în efortul nostru de a schimba în bine destinele țării. Simpatia pe care ne-o purtați s-a putut de altfel vedea și din rezultatul votului dumneavoastră, la 27 septembrie și la 11 octombrie. Sperăm ca acest sprijin să se manifeste și pe mai departe, pentru că ne așteptăm o etapă și mai complicată decît cea din care ieșim. Aici, în jurul nostru, au început să se strîngă mult mai mulți oameni, care înțeleg să-și învingă expectativa și disperarea prin solidaritate în jurul idealurilor noastre.

Mulțumindu-vă încă odată pentru tot ce ați făcut pînă astăzi, sperăm să fiți în continuare cu și alături de noi; sperăm să aveți încrederea pe care noi înșine o avem în viitorul țării. Să nu uităm nici un moment că, dacă evoluția istoriei nu este capabilă să facă salturi decît rar, ea nu poate fi abătută de la sensul natural, care este numai înainte.

Așa să ne ajute Dumnezeu !

Ana BLANDIANA
București, 19 octombrie 1992

INFLAȚIE ȘI REALITATE POLITICĂ

Din 144 de partide, câte erau înscrise în preajma alegerilor, 70 nu au prezentat liste pentru Senat și

56 nu au prezentat liste pentru Cameră. Au intrat în parlament 12 partide, 4 partide - PDAR, PNL, MER Partidul Republican - s-au menținut la un scor între 1 și 3 %, 29 de partide au obținut peste 10.000 voturi iar restul de 43 sub 10.000 pînă la 49! ... ("Adevărul", 22/X). În fața acestei atomizări politice generată de orgolii, speculații comerciale și locative sau din motive mai obscure, e urgent necesară o lege care să fixeze un alt număr minim de membrii pentru înscriserea și funcționarea unui partid, mai ales că febra partinică n-a scăzut.

De curînd a fost anunțată înființarea Partidului Național al Reîntregirii, din inițiativa Consiliului Asociației "Pro Basarabia și Bucovina", care a susținut candidatura lui Mircea Druc.

Dintre actualii înfrînți, președintele PDAR (partid care nu mai are decît cinci senatori), V. Surdu, crede că formația sa a fost sabotată de primul ministru care, în plina campanie electorală, a criticat Ministerul Agriculturii în fruntea căruia se afla un agrarian. Pentru Radu Câmpeanu, de prăbușirea electorală a PNL-ului e vinovată opoziția... Într-un interviu publicat în "Expres" (6-12 oct. 92) R.C. socotește că PNLcd (condus de Vintilă Brătianu) nu este un partid, ci "o anexă a Convenției", strategia acesteia din urmă fiind de a crea confuzia, spunînd electorilor, "Votați cu noi fiindcă și PNL e cu noi". Ca și cînd electoratul ar fi uitat că liberalii lui R.C. au sabotat unitatea opoziției, prin ieșirea din Convenție. Oricum, R.C. e de părere că le-au fost furate 3-5 %, scorul actual al CDR datorîndu-se folosirii ideilor și numelui PNL !... După ce deplînge soarta PAC-ului pe listele Convenției, constată că acest partid e de nuanță liberală și nu vede nici un impediment de colaborare cu el... Deși, după alegerile municipale, același R.C. propusese conducerii PNȚcd și PSDR o alianță tocmai pentru a exclude PAC-ul. Într-un interviu, la Radio București (26 octombrie), Radu Câmpeanu consideră că marea deficiență a noului parlament este, evident, absența unui partid de echilibru și dialog cum este PNL-ul, și sugerează conducerii Convenției înțelepciunea politică de a nu refuza colaborarea cu FDSN-ul, fiindcă, acesta din urmă, se îngrijorează R.C., formînd singur executivul, "va fi supus tuturor adversităților".

AMBUSCADA POLITICĂ ?

Pe 14 octombrie, cele două Camere, ieșite din alegerile din mai '90, s-au reunit pentru ultima oară, feliicitate "călduros" de președintele reales pentru Constituție, cele 237 de legi și "dialog politic".

Din vechiul Senat au rămas 30 de

senatori. Printre cei care nu mai sînt : Radu Câmpeanu, Nae Bedros, Ioan George Beșe, Radu Ciuceanu, Mihai Ruva, Leonard Fiñescu (PNL), Alexandru Bîrlădeanu, Romulus Vulpescu (PRM), Vasile Moiş, Dan Iosif, Alexandru Piru, Nicolae Reveica, Lia Manoliu (FDSN), Marcian Bleahu (MER), Antonie Iorgovan (independent), Paul Jerbaș, Cazimir Ionescu (care nu a mai candidat), Gelu Voican, (FSN). Printre cei care nu mai fac parte din Cameră: Ion Brătianu (ULB), Călin Popescu Tăriceanu, și Daniela Crăsnaru (NPL). Nu e grav, fiindcă la numai două săptămîni de la alegeri, vechiul parlament a votat o lege care acordă protecție celor care nu vor mai fi aleși: foștii senatori și deputați sînt reprimiți în fostele lor locuri de muncă, iar dacă instituțiile s-au desființat primesc un an de zile 75% din indemnizația pe ultima lună, gratuități pe calea ferată și aeriană și un spor la pensie. Printre ultimile sale acte, fostul Parlament a votat stema și sigiliul României, fără coroana de fier și fără "Nihil sine Deo"

Dintre noii parlamentari, în Cameră: Mircea Mușat (PRM, Brașov) celebru istoric al CC al PCR, poeta basarabeană Leonida Lari Iorga (CDR - PNȚcd), actorul Dionisie

POSTELECTORALE

Vitcu (FDSN, Iași), actrița Rada Istrate (FSN, Vîlcea), Petre Sălcudeanu (FDSN, București), Cornel Brahaș (PUNR), Eugen Barbu (PRM), Stelian Tănase (PAC), fostul ziarist de la "Dimineața" Mircea Adrian Ichim (FDSN), Nicolae Cervenii (CDR-PNLcd); în Senat: Corneliu Coposu, Constantin Ticu Dumitrescu (PNȚcd), Alexandru Paleologu, Nicolae Manolescu, actorul Ștefan Radoff (PAC), Caius Traian Dragomir (FSN), Ion Coja (PDAR, Constanța), Adrian Păunescu (PSM, Dolj), Corneliu Vadim Tudor (PRM), fostul ziarist de la "Scînteia" Viorel Sălăjan (PUNR), fostul ziarist de la "Dimineața" Florin Rădulescu-Botică (FDSN).

În 16 octombrie, a avut loc prima întrunire a noului Parlament, pentru stabilirea grupurilor parlamentare și a comisiilor de validare. În Cameră s-au organizat: grupul FDSN, președinte Dan Marțian; PNȚcd + PER, Ion Diaconescu; FSN, Adrian Severin; PUNR, Ioan Gavra; PSM, Tudor Mohora; PSDR, Sergiu Cunescu; UDMR, Tokay Gyorgy; PAC, Stelian Tănase. Președintele Camerei a fost ales, în 28 octombrie, Adrian Năstase.

Mai greu a fost la Senat. La conferința de presă din 24 octombrie, CV Tudor a povestit cu dezinvoltură că PRM a vrut să facă grup parlamentar cu PDAR, fiindcă Ilie Verdeț, ca să se protejeze reciproc, nu voia "să fie în aceeași oală", dar V. Surdu i-a întors mîrșav spatele, făcînd grup cu 5 senatori lăuți cu împrumut de la FDSN... Așa s-a format grupul parlamentar PRM+PSM, condus în Senat de Adrian Păunescu. "El e

mai bățios decît mine. A fost scos din priza atîta timp!"

"Împrumutul" de parlamentari fiind ilegal, a fost justificat prin faptul că fedesenii respectivi au trecut la agrarieni din motive profesionale, fiind cu toții agronomi!

În 2 octombrie, proaspătul parlamentar C.V.Tudor declara: "PRM va acorda în Parlament prioritate opririi actualului curs al reformei, găsirii altei variante de trecere spre economia de piață și creării unui comitet de cercetare a activităților antiromânești". Cînd a primit legitimația de parlamentar, a declarat: "am avut aceeași bucurie ca în clasa a III-a cînd m-a făcut pionier", și a avertizat pionierește: "Azi va fi primul și ultimul cuvînt al dlui Coposu în Parlament, pe urmă va vedea el ce-i va păși pielea! Voi face un spectacol de sunet și lumină cum n-a mai fost vreodată în vreun Parlament al Europei!" Dar disciplina față de șef e sfîntă. După ce Ion Iliescu a propus o pace politică de un an, declarațiile lui C.Vadim Tudor s-au potolit ca prin farmec.

E drept că în fostul Parlament FSN-ul era majoritar și a trecut greu peste reflexele totalitare de intoleranță, pînă a înțeles, treptat, rolul incontornabil al opoziției, dar această majoritate dădea deja semnele dislocării ulterioare. De altfel, înainte de vacanța parlamentară, fosta majoritate se împărțise între pro-iliescineni și anti-iliescieni, harta politică a parlamentului echilibrîndu-se prin noi alianțe însemnînd un pas spre clarificarea opțiunilor. Prin manevre de culise (invazia unor grupulețe alcătuite din migratori, care n-aveau legitimitatea votului) FDSN-ul a reușit să răstoarne calendarul electoral propus de guvern. În configurația noului parlament, chiar dacă opoziția a cîștigat în reprezentare, forțele anti-reformă sînt mai compacte. FDSN e mai puțin numeros, dar mai unitar, reprezentînd mai ferm simbolul stagnării. Negativă este și intrarea în Parlament a unor partide despre a căror scoatere în afara legii s-a discutat mult în vechiul Parlament: PRM și PSM. Printre caii troieni ai confuziei se află și PUNR, radicalizat prin victoria recentă a lui Gh. Funar împotriva fostului președinte R.Ciontea, în așa fel încît nucleele de extremism sînt bine plantate în noul Parlament. Prima întrunire a noului Senat a lăsat impresia, prin intervențiile agitate ale lui Adrian Păunescu și Corneliu Vadim Tudor, că diversiunea carnavalului politic - pentru a abate atenția de la dificultățile reale -, sursă de zgomot în beneficiul FDSN-ului, poate avea consecințe grave pentru democrație: compromiterea dezbaterilor pe fondul mizeriei economice și sociale.

TACTICA SCOATERII CASTANELOR...

Ion Iliescu (de a cărui alegere "Pravda" - organul de presă al nostalgicilor - s-a bucurat fără umbra de invidie) a promis,

EUROPA TUTUROR MIGRAȚIILOR

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

Anne de Tinguy

Catherine Wihtol de Wen Den

"MIGRAȚIILE : ESTUL INTRĂ IN JOC"

(Homme & Migrations, nr. 1155, iunie 1992)

Reformele economice impun populației eforturi suplimentare la început, costul social al acestora fiind foarte ridicat. În Polonia, numărul șomerilor a crescut de la 56.000 la începutul anului 1990, la 2,1 milioane în decembrie 1991 (deci 11,4% din populația activă).

În anul 1990, deci înainte de introducerea reformelor, un sfert din populația URSS trăia la limita mizeriei (conform cifrelor oficiale). Perestroika a antrenat o deteriorare a acestei situații, care s-a accelerat după 1990. După liberalizarea prețurilor în ianuarie 1992, populația este supusă unor încercări și mai grele. Inevitabilele concedieri masive care însoțesc obligatoriu procesul de privatizare, convertirea industriei de armament, rentabilizarea întreprinderilor vor accentua tensiunile în perioada ce urmează. Pentru a însăși și a pune pe picioare o economie atât de bolnavă este nevoie de timp. Problemele ecologice sînt și ele o problema suplimentară.

În aceste condiții, dorința de ameliorare a nivelului de trai constituie un factor esențial de emigrare. Este un obiectiv care nu se rezumă numai la căutarea unui loc de munca sau a unui salariu mai bun. Migranții sînt preocupați și de calitatea vieții lor, de condițiile de muncă, de perspectivele lor profesionale, de șansele copiilor lor. Uneori, nu-și doresc altceva decît o locuință.

TENSIUNILE POLITICE SI NATIONALE sînt un alt factor de emigrare. Reactivarea unor conflicte cu rădăcini ancestrale - cum ar fi cel din Armenia și Azerbaigian -, numeroasele probleme naționale care agravează dificultățile economice (de exemplu tulburările din 1989-90 din unele republici ale Asiei Centrale) au provocat valuri de refugiați din URSS. La acestea se adaugă migrații interne declanșate de explozia fostei Uniuni. Un număr de 65 de milioane de sovietici trăiesc în afara republicii lor iar 25 milioane de ruși, în afara Rusiei. Un număr dintre ei nu vor sau nu pot să rămîna acolo unde sînt, ceea ce face previzibilă o redistribuire a populației. Dacă ea se va face în condiții dificile, o parte din aceste mișcări riscă să se transforme în emigrări.

Data fiind importanța factorilor "push", această deschidere a frontierelor este urmărită cu multă atenție de lumea exterioară. Ea suscită o anumită neliniște în Occident dar (și mai ales) în Europa Centrală și Orientală. Foștii aliați ai URSS-ului ar fi, prin poziția lor geografică, primii vizați de sosirile masive de refugiați din România sau din fosta URSS. Ei au puține mijloace de prevenire a unui astfel de fenomen care, dacă s-ar produce, ar avea

consecințe economice și politice foarte serioase. În toamna anului 1990 au început să circule în Occident zvonuri cu privire la sosirea iminentă și inevitabilă a unor hoarde de sovietici înfometate, fugind din calea haosului; fără ca vreoa analiză științifică să vină în sprijinul cifrelor avansate, se vorbea de un val între 2 și 30 de milioane. Cîteva luni mai tîrziu, debarcarea spectaculoasă a albanezilor în Italia relansa aceste neliniști.

Mai puțin dramatice decît fuseseră la finele anului 1990, previziunile rămîn totuși destul de pesimiste și la începutul lui 1992. De ambele părți, în Est sau în Vest, sînt avansate cifre mergînd de la 0,5 la 3 milioane de plecări anual.

Nu pot fi excluse nici brusca deteriorare a situației economice, crize politice grave, preluarea puterii politice de către regimuri autoritate, catastrofe ecologice susceptibile să provoace masive reacții umane.

Este totuși greu de estimat potențialul migrațional. Anumite considerente ne fac să credem că el nu este neapărat foarte mare. Unele fluxuri existente în Europa de Est (germanii din România, țigani, polonezii, într-o anumită măsură) se vor menține probabil. Dar dacă nu intervin perturbații deosebite, este puțin probabil ca acest flux să se transforme în mod radical în raport cu ceea ce este el de la finele anilor '80 încoace. În schimb, URSS rămîne o mare necunoscută. Este foarte greu de prevăzut comportamentul unor indivizi care, în marea lor majoritate, nu au nici o legătură în străinătate. Ținînd cont de dimensiunile fostei URSS și de mobilitatea deosebită a sovieticilor în interiorul acesteia, putem presupune că șomerii sau refugiații care nu au nici rude, nici prieteni în străinătate vor încerca să se instaleze în altă parte a fostei Uniuni înainte de a se fi gîndit la emigrare.

Plecările din perioada 1987-1991, ca și cele din anii '70, au avut loc, fără excepție, în cadrul regroupărilor familiale : este vorba în primul rînd de o emigrare etnică. Cei plecați sînt evrei, germani, armeni sau greci care aveau rude în străinătate. Ar fi o eroare deci să evaluăm potențialul migrațional pornind de la aceste date. De altfel, aceste cifre privesc populații reduse cantitativ : cca 9 milioane de persoane, ținînd seama de faptul că datele recensămîntului din 1989 sînt probabil subevaluate (2 milioane de germani, 1,4 milioane de evrei, 350.000 de greci, 1,8 milioane de persoane de origine est-europeană). De atunci, cca 10% din acest total au părăsit deja URSS.

Plecările vor fi cu atît mai importante cu cît vor fi încurajate de autorități. Dar interesul național nu merge în mod necesar în acest sens. O parte din acești migranți sînt intr-adevăr tineri și calificați. 77% din polonezii plecați în 1990 au sub 40 de ani. Mulți au studii superioare. În cursul anilor '80, Polonia a pierdut cca 20.000 de ingineri, 9.000 cercetători și oameni de știință, 5.500 medici. Unul din 6 emigranți sovietici în 1990 este fie

cercetător, fie inginer, fie medic. Aproape un sfert din cei plecați în 1989 și 1990 au sub 18 ani. Încurajarea migrației ar fi deci încurajarea pierderii forțelor vitale. Într-o perspectivă mai îndepărtată, aceste plecări pot fi pozitive pentru țară, emigranții putînd să-și ajute patria trimițînd bani familiilor și prietenilor rămași acasă, fie creînd rețele comerciale, fie revenind după cîteva ani cu o bogată experiență și cu cunoștințe mai ample. Dar, într-o primă fază, impactul plecărilor este negativ deoarece țările care încearcă să renască din cenușa fostei URSS sînt astfel private de componentele cele mai dinamice ale societății într-un moment crucial.

Viitorul acestor migrații va depinde de altfel, și poate mai ales, de reacția țărilor de imigrare.

La ora armonizării europene începînd cu 1993 și a deschiderii Europei de Est, țările Europei Occidentale resimt problema emigrației ca pe una din marile provocări ale acestui sfîrșit de secol. Desigur, e vorba aici de o miză în care se conjugă toate dimensiunile : economică, demografică, politică, socială, culturală, religioasă. Dar esența dezbaterii rezidă în opinia publică ce trăiește aceste mutații ca pe o zguduire interioară, încurajată adesea de o exploatare mediatică a imaginarului. Pradă utopiei delimitării populațiilor și a culturilor, precum și sentimentului pierderii identității naționale, țările Europei occidentale suportă adesea greu impactul instalării durabile a populațiilor imigrate sau provenind din imigrarea de origine extracomunitară, ca și perspectiva unor noi fluxuri migraționale.

Oricare ar fi factorii determinanți ai emigrațiilor din Est, noile fluxuri marchează o cotitură în migrațiile internaționale, deoarece ele se deosebesc de fluxurile migraționale din Sud prin două trăsături esențiale:

- pe de-o parte, asistăm în est la o diversificare a formelor de migrare : migrația specialiștilor și tehnicienilor, dar și migrația mîinii de lucru, migrația definitivă, dar și migrația "pendulară" la frontierele germano-polonă, austro-cehoslovacă, polono-ucraineană, pentru o lună sau mai multe, ceea ce permite familiilor să rămîna în țară;

- pe de altă parte, deocamdată nu migrează regiunile unde presiunea demografică este prea puternică sau unde mîna de lucru este de origine rurală, ci dimpotrivă, zonele cele mai puternic orientate spre Europa Occidentală, cu o creștere demografică scăzută, cu o calificare "vandabilă" în Occident, cu o dominantă urbană.

Se prefigurează trei scenarii: unul ar indica începutul unei migrări lente dar puternice și prelungite; altul - o migrație pendulară; un al treilea ar fi regrouparea diasporei etnice și, în fine, o migrație selectivă : exodul creierilor și al tinerilor în căutarea aventurii occidentale.

Prezentare și traducere de

Carmen Mariana Mitrea

(URMARE IN NUMĂRUL VIITOR)

la prima conferință de presă din 13/X, "măsuri excepționale pe o perioadă de 6 luni", prin care, din

capul locului, își depășea atribuțiile. Dar nu s-a luat nici o "măsură". A început însa pregătirea opiniei publice prin televiziune. S-a prezentat o emisiune despre agresiune și violență în care protagoniștii erau cei care reprezentau liberalizarea nu doar a comerțului dar și a presei: niște arme albe, cu care tocmai se comisese o crimă, erau așezate pe ziarul "România liberă", printre reviste pornografice era și ... "Evenimentul zilei", au fost date fragmente ciuntite din articolele lui Octavian Paler și George Stanca, autoarea pronunțând în treacăt și sintagma "măsuri excepționale". Corupția, specula, violența există, dar ministrul de interne V. Babiuc declara recent că starea infracțională de la noi nu justifică "măsuri excepționale", ci impune doar respectarea și aplicarea riguroasă a legilor. În Constituție sintagma cu pricina se traduce prin "stare de asediu" sau "stare de urgență". Care este agresiunea de care se sperie Iliescu? Emisiunea televizată făcea un amalgam primejdios din presa independentă, de opoziție și din prea marea libertatea individuală. Și totuși, Ion Iliescu vrea un guvern care să nu țină seama de rezultatele alegerilor.

Pe 19 octombrie au început negocierile cu toți șefii de partide parlamentare. S-a întâmplat ca Vadim Tudor să nimerească lângă L. Tökes. Au fost și perechi mai firești: Victor Surdu (PDAR) și Ilie Verdeț (PSM) chicotind ca la grădiniță. A apărut și prima disensiune: unii au optat pentru disocierea negocierilor pentru formarea birourilor parlamentare de cele pentru constituirea guvernului (CDR, FSN și UDMR), varianta la grămadă fiind susținută de FDSN și aliații săi PRM și PSM. Atmosfera s-a vrut totuși amabilă, exceptând "ieșirea" lui Vadim Tudor, care a spulberat guvernele Roman și Stolojan în stilul "țărișoara mea, România" și Gh. Funar dând o raită prin tabăra UDMR. Semnul curtoaziei a fost "citatul". Iliescu l-a citat pe C. Coposu, Vadim Tudor pe Ilie Verdeț, iar Ovidiu Gherman, președintele FDSN, de 6 ori (!) pe "colegul Manolescu". Cum Ion Iliescu propuse două variante: fie un guvern de tehnicieni, fie unul de "unitate națională", la această întrunire a primit a doua soluție.

În 20 și 21 octombrie au continuat consultările la Cotroceni cu fiecare partid în parte. Corneliu Coposu a declarat: "Nu putem participa la o guvernare alături de FDSN atâta timp cât principalele structuri ale puterii sînt în miinile lor: prefectii, Curtea Constituțională, Curtea Supremă de Justiție, Consiliul Național al Audiovizualului etc. În plus, FDSN nu este un partid unitar. La ei există un singur criteriu catalizator - interesul de moment." Cît despre FSN, președintele CDR a spus: FSN are un grup de buni tehnicieni și cu

experiență parlamentară, dar nenorocirea e că nu mai poți avea încredere în nimeni văzînd cîte încălcări de principii și cîte manevre neașteptate au fost".

La o conferință de presă, Petre Roman a cerut și el ca negocierile să privească nu doar ministerele, ci și toate pîrghiile puterii politice: SRI, Curtea Constituțională, Curtea Supremă de Justiție, Consiliul Național al Audiovizualului, pentru ca eventuala participare la guvern să evolueze într-un cadru de securitate politică. "Acum ar trebui să-i lăsăm pe cei care au cîștigat alegerile să guverneze și-și îndeplinească promisiunile".

PUNR a cerut, nici mai mult nici mai puțin, armata, finanțele, cultura, învățămîntul.

Pentru Radu Teodoru (PRM) opțiunea este fermă: guvernul trebuie format din partida națională de centru stînga - alcătuită din FDSN, PRM, PUNR, PDAR și PSM. C.V. Tudor a spus, în 23/X, că, în ce privește guvernul, e gata să se sacrifice și sa participe la el pentru a scoate țara din criza dar cere FDSN-ului mai multă fermitate în a-și asuma frînele țării. A mai a informat presa că a propus dlui Iliescu înstituirea unui jurămint de credință și fidelitate față de statul român, obligatoriu pentru toți demnitarii,

POSTELECTORALE

funcționarii publici și celelalte oficialități.

"Soluția Panici", în persoana lui Mihai Botez, n-a plăcut partidelor PMS, PRM și PUNR, care s-au declarat împotriva "rușinii naționale" a unui prim ministru din diasporă. Ziarul "Dimineața", însă, îl vedea pe matematicianul disident ca pe un izbăvitor. Calițiile sale? sărac, viitorolog, ar trece și asupra României prestigiul său în străinătate... Într-adevăr, Mihai Botez a sosit în România pe 22 octombrie, înconjurat de mister și de forțele de ordine care l-au sustras oricăror contacte pe aeroport, ducîndu-l, ca pe Mickael Jackson pe la aerogara de măruri. Mihai Botez s-a exilat în 1987, în California unde și-a continuat cariera academică ținîndu-se departe de exil și mai ales de criticile emise la adresa regimului Iliescu. În 23 octombrie a fost primit de Adrian Năstase, care este și vice-președintele FDSN, iar la prînz a fost la Cotroceni. "Am avut o înțilnire utilă și interesantă...", a declarat el la ieșire, iar Ion Iliescu i-a apreciat "poziția echilibrată". Publicitatea, elogiile, reverențele au fost multiple în mass-media. Dintr-un interviu la televiziune, am aflat doar că "în primul rînd" e vorba de o vizită profesională, fiindcă în California este consultant pentru întreprinderi, guverne, organizații și, ca orice "medic", vine la cerere..., invitat de Adrian Năstase ca Ministru de Externe și președinte al Centrului Euro-Atlantic, dar și de Fundația Culturală România și de GDS.

Ion Cristoiu, "Expres Magazin" (14-21 octombrie), sub titlul "Comedia guvernului

de uniune națională", scrie că motivele invitației la un guvern de uniune națională sînt: - "să se îmblînzească opoziția", "să împrăștie îngrijorările Occidentului", "să continue acțiunea de dezbinare a opoziției", "să aducă în fruntea țării un cabinet de o ineficiență absolută" pentru ca "toate relele să fie puse pe seama participării la guvern a opoziției".

Miza fiind mare, FDSN și-a continuat presiunea. În 23 octombrie a anunțat că a pus la dispoziția partidelor parlamentare proiectul unei declarații comune ce conține "liniile generale ale guvernării", considerînd că "este de datoria morală a tuturor partidelor față de electorat să contribuie la îmbunătățirea vieții în România... să abandoneze interesul minor de partid în favoarea intereselor naționale..." S-a răspuns cu un text mai amplu și mai detaliat al FSN-ului, propus celorlalte partide. Adrian Năstase a reproșat că textul, prezentat de Adrian Severin după consultări cu CDR, a apărut în presă înainte de a fi prezentat celorlalte partide, și mai ales că el se depărtează foarte mult de liniile generale degajate din discuțiile cu partidele politice, avertizînd iritat și patetic că "FDSN nu va accepta să-și asume guvernarea fiind legat de mîini și de picioare, nu cu sfoară ci, practic, cu sîrmă ghimpată". Într-un interviu acordat "României libere", Corneliu Coposu emitea ipoteza că "în momentul cînd FDSN și-a depus listele de candidați, nu avea în vedere și perspectiva că va fi la un moment dat nevoit să constituie un guvern". Pe 25 octombrie, căpeteniile fedeseniste au oferit Convenției președinția Camerei, în schimbul participării la guvern și izolării FSN-ului. A doua zi, Petre Roman a denunțat manevra, cu încuviințarea CDR-ului, spunînd: "ne declarăm parteneri întru democrație cu celelalte partide din opoziție".

În 28 octombrie, președinția Camerei Deputaților a revenit lui Adrian Năstase, după care a avut loc o conferință de presă a liderilor grupurilor parlamentare CDR, FSN și UDMR în care s-a constatat eșecului definitiv al acestor "negocieri ciudate". Ion Diaconescu (președintele grupului PNȚcd+PER) a spus: "nu noi am cerut aceste negocieri, nereușita nu ni se datorează nouă..." Puterea n-a acceptat minime condiții, adică neutralizarea unor instituții ca SRI, Procuratura Generală, CNA. În aceeași zi, un Comunicat FDSN constata, la rîndul său, eșecul negocierilor. "Intenția a fost de a trimite FDSN-ul pe o insulă numită guvern, în timp ce celelalte instituții trebuiau sa revină Convenției și FSN-ului", a explicat Adrian Năstase, recunoscînd, implicit, lipsa de independență a instituțiilor cu pricina.

În 4 noiembrie, a fost numit ca prim ministru Nicolae Văcăroiu, "personalitate independentă", înalt funcționar la Ministerul de Finanțe, un fel de copie a lui Theodor Stolojan, care, după lege, trebuie să pună în funcție guvernul pînă la 27 noiembrie, adică la 60 de zile de la alegeri.

CORUL BĂRBĂTESC "TE DEUM LAUDAMUS" DIN BUCUREȘTI

Am avut de curînd bucuria de a asculta la Paris formația muzicală sacră românească, deja prestigioasă, TE DEUM LAUDAMUS.

Constituită în martie 1990, la inițiativa unor preoți ortodocși, corala TE DEUM LAUDAMUS funcționează ca asociație religioasă-artistică, sub conducerea maestrului Valentin Gruescu, dirijorul corului Filarmonicii "George Enescu". Cei 30 de membri ai corului sînt în majoritate preoți și diaconi, la care se adaugă restul participanților laici, artiști profesioniști, alcătuiind un ansamblu echilibrat și omogen, de înaltă calitate tehnică și artistică. Repertoriul abordat cuprinde cîntări liturgice bizantine, creații culte de inspirație sacră - fie bizantină, fie autohtonă - colinde și piese folclorice. Majoritatea compozițiilor sînt datorate unor autori consacrați ai genului, din secolul al XIV-lea pînă în zilele noastre. În cei doi ani de activitate corul a întreprins mai multe turnee în țară și străinătate, a participat la Festivalul "George Enescu" și la cel de muzică sacră de la Tîrgu-Mureș și a făcut înregistrări în studiourile Migas Real Compact Ltd. din București.

Turneul corului TE DEUM LAUDAMUS în Franța, în cursul lunii septembrie, reprezintă un moment important al activității lui. Animați de dorința sinceră de a face cunoscută creația corală religioasă românească și înafara țării, membri formației au înfruntat cu modestie și curaj dificultățile voiajului, obținînd peste tot

nu numai un binemeritat succes, ci și caldă simpatie a publicului. După Versailles, Melun, St. Maur-des Faussés, Villebon-sur-Yvette, au urmat două concerte la bisericile St. Thomas d'Aquin și St. Julien le Pauvre din Paris, precedate de susținerea unei liturghii duminicale la Biserica Ortodoxă Română și de o interesantă discuție organizată la Sorbona de Centre Roumain de Recherches, privitoare la valoarea și aspirațiile actuale ale muzicii bisericești românești, însoțită de exemplificări corale. Revenirea în Franța a formației e foarte probabilă, dat fiind că există deja o invitație pentru 1993.

Programul prezentat la Paris a cuprins cu precădere creații culte de inspirație sacră, în totalitate "a capella". Unii muzicieni se așteptau la o pondere mai importantă a cîntărilor originale bizantine. În fapt, cîntăreții români nu-și propuseseră să abordeze numai cîntul bizantin, ci să prezinte un florilegiu de piese de înaltă calitate artistică, realizînd totodată o tranziție între exclusivitatea ritualului ortodox și sala de concert. Însă, am apreciat mult creațiile de inspirație bizantină, în care muzica, cu precădere monodică, se desfășoară deasupra unui "ison" de mare finețe (Anton Pann, Nectarie Frimu). O frumoasă surpriză au constituit-o, printre altele, mai multe creații corale de excepție datorate unor mari maeștri ai muzicii românești, cunoscuți îndeobște prin lucrările lor de folclor, ca :

Gheorghe Cucu ("Doamne Isuse Hristoase"), Sabin Drăgoi ("Doamne buzele mele vei deschide" - Psalmul 50), sau Gheorghe Danga ("Heruvic", "Bună dimineața la Moș Ajun", "Fie Doamne mila Ta").

O oarecare monotone a primei părți era inevitabilă, datorită unei lipse de contrast între piese, majoritatea lente; aceasta însă nu a diminuat tensiunea artistică a interpretării. La calitatea vocilor se adaugă omogenitatea ansamblului, nu numai pe plan muzical, ci și ca prezență în fața publicului, discreție, concentrare, evlavie... Soliștii - Florin Paraschiv, Corneliu Graur și Nicolae Necula - ne-au oferit momente de autentică elevație. Dirijorul formației, Valentin Gruescu, are meritul de a fi realizat unitatea ansamblului, punîndu-i în valoare disponibilitățile artistice la un înalt nivel profesional și creînd o comuniune de simțire cu publicul. Gestica sa variată poate părea uneori complicată, dar este totdeauna eficace, urmărind fiecare detaliu de nuanțare. În încheiere, dirijorul ne-a oferit cu brio două prelucrări de folclor, fără a anunța că erau din propria sa creație.

Turneul în Franța al corului TE DEUM LAUDAMUS, dar mai cu seamă existența lui în România de azi răspund unei profunde cerințe spirituale de imperioasă actualitate. Așa cum remarcă Elisabeta Moldoveanu într-o cronică, efectul creat în sufletul audiențului de mesaj religios al interpretării corului e mai mult decît o satisfacție estetică, e o elevație spirituală vecină cu bucuria de a te putea ruga...

Grigore BĂRGĂUANU

SESIUNEA ȘTIINȚIFICĂ DE LA INSTITUTUL ROMÂN DIN FREIBURG

Trecerea de la sărbătorirea lui Pavel Chihai la comemorarea lui Horia Vintilă a fost făcută de comunicarea lui Matei Cazacu "Sfinți și sfințenie în trecutul românesc". Absența sfinților români - speculație ridicată la rangul de complex național- și recenta și mult discutată canonizare din țară, află în excelența comunicare a lui Matei Cazacu o revolvare istorică și un diagnostic.

Cauzele istorice ar fi: - absența unei Biserici autocefale pînă la 1885, cum a fost cazul cu cea rusă, sîrbă, bulgară și greacă (în care s-au canonizat sfinți din secolele 11-12), la noi Patriarhatul datînd din 1925; - absența unui proces de canonizare; - faptul ca venerarea unei persoane ca sfînt era destul, cum era cultul lui Ștefan cel Mare la Putna. Acest sistem a fost înlocuit în Occident, din secolul al XIII-lea, printr-un adevărat proces de canonizare pe model juridic (expresie a societății juridice occidentale), rezervat numai papilor de la Roma, cultul local fiind menținut numai pentru "fericiți" (beati, latin; makaroi, grec), prima treaptă spre sfințenie.

Diagnosticul este cel al unei rezerve, al unei neîncrederi în sfințenia autohtonă, constatată din cele mai vechi timpuri, cînd domni români au importat moaște de sfinți prestigioși - ca Sfînta Filofteia la Argeș sub

Mircea cel Bătrîn, Sfîntul Ioan cel Nou de la Kerci, în Moldova lui Alexandru cel Bun, Sfîntul Grigore Decapolonul, Sfînta Paraschiva în Moldova sub Vasile Lupu și, în fine, Sfîntul Dumitru Basarabov adus de la Ruși din Bulgaria în 1772 și rămas la București la Mitropolie. În plus, țările române sînt invadate de false moaște aduse de la Muntele Athos și din alte părți ale Orientului ortodox pe bani grei și plimbate în vreme de lăcuste, de ciumă sau de secetă.

Această "timiditate" este cu atît mai izbitoare astăzi, cînd sfinții canonizați în iunie și august 1992 au trăit cu toții în Evul Mediu, ierarhia Bisericii Ortodoxe Române făcînd mai degrabă un gest de recuperare decît unul de aderență la realitățile românești. "Nu a fost canonizată nici o victimă a comunismului (ca Mircea Vulcănescu sau Vladimir Ghica), niciun martir ar revoluției anti-comuniste din decembrie 1989", a constatat Matei Cazacu.

A doua parte a sesiunii a fost consacrată vieții și operei lui Horia Vintilă. Antonia Constantinescu a încercat o arheologie a primei "pribegii" (începută în anii imediat după război) și care reprezintă o fizionomie morală, un destin diferit de cel al valorilor următoare ale exilului. Fiecare cu povestea lui de miraculat, primii "înstrăinați" asumau exilul

ca mărturie, și probă inițiativă. Exilul era asceză și exacerbare a memoriei, voință creatoare de a da un sens suferinței. Dar mărturia primilor exilați se lovește de opacitatea unei lumi împăcată cu o pace strîmbă și pe care victimele acestei păci o incomodau. România, "zguduitoare obsesivă", devine un loc hierofanic, planetă imaginară, încetînd de a mai participa la real. Romanele parabolice ale lui Horia Vintilă vor da seamă de răul generat de profanarea tradiției, printr-o hermeneutică a remitișării, de repopulare lumii cu semne, demers polemic față de contextul cultural al unui Occident aflat sub semnul demistificării și demitificării, al cultului pentru epifenomene.

Prof. Roberto Scagno (Torino) a luminat episodul, puțin cunoscut, al implicării lui Vintilă Horia în viața culturală italiană, cu aparițiile editoriale, prietenii și receptarea în Italia a operei sale.

Armătura teoretică a viziunii despre lume a lui Vintilă Horia a făcut obiectul comunicării prof. Cicerone Poghirc (Universitatea din Bochum). Cel care a strîns în "Călătorie spre centru" interviurile sale cu Heisenberg, Jung și Jünger a fost unul din pușinii scriitori ai veacului care a știut să afle unitatea spirituală între știință și creație, situîndu-se împotriva pozitivizmului reducăționist și raționalismului totalitar, sursa tuturor exceselor acestui secol.

Despre omul și prietenul Vintilă Horia au

Monsegniorul Gheorghe Cosma, cu vorba tărăgănat ardelenescă, pășind legănat, în faldurile sutanei, și privind de după ochelari, ușor mucalit, ca și când toate dihoniiile lumii nu erau decît aparențe neînsemnate în fața eternității, și-a sfîrșit călătoria pămîntescă în 22 octombrie 1992, la Spitalul Ambroise Paré, din Boulogne.

Născut la 21 iulie 1911, în satul Sudurău, urmează școala elementară în satul natal, școala secundară, ca bursier, la Liceul Valeriu Lucaci din Careii-Mari, obținînd bacalaureatul în 1930. Este primit prin concurs, ca student ordinar, la Academia Greco-Catolică din Oradea și, la sfîrșitul primului an universitar, Episcopul diecezan, I.P.S.S. Vasile Traian Frențiu (care avea sa moară în închisoare după 1948) îl alege pentru a fi trimis să-și continue studiile la Roma.

În toamna lui 1931, Gheorghe Cosma, împreună cu alți clerici, însoțiți de canonicul Blajului, Ioan Bălan (care va fi ucis la Vacărești, în 1949) ajunge la Colegiul Pontifical Sf. Atanasie, centru de formare preoțescă pentru toți catolicii de rit oriental. Alături de români, se aflau aici greci, albanezi, libanezi, melchiți și, cu toții, urmau Universitatea Angelicum a părinților Dominicani.

În 1935, grupul clericilor români trece în noua clădire, Colegiul Pontifical Pio Romeno din Passaggiata Gianicolo, nr. 5 - ridicat din

dărnicia Papei Pius al XI-lea și dăruit Bisericii Române Unite -, continuîndu-și studiile la Universitatea De Propaganda Fide. Inaugurarea solemnă a Colegiului Pio Romeno a avut loc la 9 mai 1937, odată cu sfințirea bisericii alăturate. Era un moment de mare speranță pentru Biserica Unită din România și care marca drumul ei ascendent și înfloritor. Au sosit pentru această ocazie din țară Mitropolitul Blajului dr. Alexandru Nicolescu, însoțit de IPSS Vasile Traian Frențiu și de tot Episcopatul Bisericii Unite, preoți și mireni, aceștia din urmă cu Corala Catedralei din Cluj, condusă de prof. Ioan Caranica. Cu acest prilej, au fost sfințiți întru preoție trei clerici : Gheorghe Cosma, Iulian Hirțea (care va fi ordonat episcop în clandestinitate și va muri după anii de închisoare) și Vasile Țiplea. În perspectiva anilor care au urmat și care au făcut din Biserica Unită o biserică clandestină, a tăcerii și a martiriului, această zi de mai era ca o Duminică a Floriilor, după care urmează Golgota.

Preotul Gh. Cosma obține în 1939 doctoratul în teologie, cu mențiunea "summa cum laude". Cele două luni de vacanță pe care le va petrece în țară sînt un popas de bucurie și amintiri pentru toți anii care vor urma. Se întoarce la Roma pentru a-și continua studiile ca bursier la Colegiul Oriental. Izbucnise războiul și cu el cortegiul de nefericiri care se vor abate asupra României. În vara lui 1940

împotriva lui - pe cît de nedreaptă pe aîut de simptomatică pentru înregimentarea ideologică a mass-mediei franceze - ar fi existat pentru el primejdia, mărturisirea Vintilă Horia, de a intra în iluzia respectabilității și a conformismului trădîndu-și condiția de exilat care nu mai poate avea rădăcini decît în cer.

Am părăsit Institutul din Freiburg cu consolatoarea speranță de a reveni în toamna viitoare...

A.C.

pag. 6

vorbit Aurelio Răuță și Radu Enescu (Madrid). A fost evocat entuziasmul incorijibil, generozitatea, profunda sa osilitate față de orice înregimentare politică și hotărîta lui opoziție față de comunism. Scandalul, în 1960, în jurul primirii premiului Goncourt pentru romanul "Dumnezeu s-a născut în exil" a fost generat tocmai de refuzul hotărît al lui Vintilă Horia de a se lăsa recuperat de agenții ambasadei RPR. Dar fără campania de presă declanșată

Printr-un decret special, Supremul Consiliu al Ordinului Masonic Român, cu sediul la Paris, a instituit Marea Medalie de Onoare și Merit "ALEXANDRU IOAN CUZA PRINCEPS" (Domnitorul A.I. Cuza fiind președintele Lojei istorice "Steaua Dunării"), care constituie cea mai înaltă distincție a S.C.O.M.R. pe plan național și internațional și va fi conferită unor Șefi de Stat, Mari Comandori din diferite țări, personalități publice, care au adus servicii excepționale poporului român și României. Medalia (7 cm. diametru) a fost elaborată de o comisie a S.C.M.R., codusă de dl. Marcel Schapira, și a fost desenată de eminentul specialist dl. Jean-Etienne Angevin.

Prima beneficiară a înaltei distincții a fost Loja Masonică "România Unită", care activează în Marea Lojă Națională Franceză, pentru cei 45 de ani de activitate și luptă în serviciul cauzei naționale române.

NOUȚĂȚI EDITORIALE

Gabriel Liiceanu

"Cearta cu filosofia"

■

"Apel către lichele"

Editura Humanitas

Corneliu Coposu

"Dialoguri cu Vartan Arachelian"

Ed. "Anastasia"

Ana Blandiana

"Sertarul cu aplauze"

Ed. Tinerama

este numit Vice-Rector al Colegiului Pio Romeno, unde lucrează 7 ani, ultimul an ca Rector, pînă la sosirea din țară, cu multe dificultăți, a Părintelui Vasile Cristea.

Persecuțiile încep să se abată asupra greco-catolicilor. La 1 decembrie 1948, autoritățile comuniste desființează, prin decret, Biserica Unită. Încep anii de prigoana și suferințe, ani de rezistență spirituală plătită, adesea, cu prețul vieții. Colegiul Pio Romeno - unde nu mai soseau tineri, a căror credința fusese scoasă în afara legii - încetează să funcționeze la 1 septembrie 1950.

Încă din 1945, Părintele Gh. Cosma se ocupă de asistența celor care se refugiau din România, în colaborare cu preotul Aloise Tăutu. În același timp, redactează revista "Suflet Românesc", care își începe apariția în 1949 și durează patru ani. Alături de semnătura redactorului ei, întîlnim pe cele ale lui Vintilă Horia, Aron Cotruș, Petre Sergescu, Alexandru Mircea, Al. Gregorian, Sever Pop, Grigore Manoilescu.

Congregația Orientală de la Roma îl numește, în locul Mgr. Octavian Bârlea, la 11 decembrie 1954, Rector al Misiunii Catolice Române din Paris și paroh al Bisericii Sf. Gheorghe. Aici va păstoria Mgr. Gh. Cosma 37 de ani, încercînd să apere memoria, fidelitatea, credința și speranța celor al căror exil părea fără sfîrșit.

A apucat să trăiască evenimentele din 1989 și ieșirea din clandestinitate a Bisericii Unite din țară, a apucat să-l primească pe ctitorul Misiunii Catolice Române din Paris, Mgr. Gh. Surdu, sosit din România, după ani de închisoare, și să-l lase urmaș, în septembrie 1991. N-a mai apucat însă să-și revadă meleagurile natale și nici să se bucure de restabilirea dreptății și restituirea bunurilor confiscate Bisericii martire, încă departe de a se fi împlinit cu cuviința la care recunoașterea suferințelor ei i-ar fi dat dreptul. Mgr. Gh. Cosma era membru al Ordinului S.M. de Malta, din 1961, în calitate de capelan conventual ad honorem, și Prelat al Sfîntului Părinte, din 1963.

Funerariile au avut loc marți, 26 octombrie, la orele 10. Liturgia după Ioan Chrisostomul și Prohodul au fost oficiate, alături de Mgr. Gh. Surdu, de preoții Petre Gherman și Iacob Goia. Din partea Cardinalului Lustiger, aflat la Lourdes, la Conferința Episcopală, a fost prezent, vorbind cu căldură despre fidelitatea, delicatețea, curajul, energia celui plecat dintre noi, Vicarul General al Parisului, Mgr. Charles Cordonnier.

Mgr. Gh. Surdu, Rectorul Misiunii Catolice Române a vorbit despre perseverența în credință, despre abnegația și devotamentul Monseniorului Cosma plecat în lumea dreptilor, încheindu-și omelia cu versurile lui R.-M. Rilke: "Cad frunzele, cad de departe, parcă s-au vestejit în ceruri grădini îndepărtate. Și noi cădem unul după altul, dar este Unul care ține căderile noastre pe mîinile sale nesfîrșit de blînzii..."

După slujbă, Mgr. Gh. Cosma a fost condus pe ultimul drum, la cimitirul parizian Montparnasse. Dumnezeu să-l odihnească.

A.C.

■ Convenția semnată în 21 iulie între președinții Moldovei și Rusiei a deschis posibilitatea unor tratative, care, și așa foarte dificile, au fost puse sub semnul întrebării de un interviu dat de Boris Elțin, pe 8 octombrie, la postul de televiziune Ostankino.

Parlamentul de la Chișinău a dat un comunicat despre "recunoașterea de către președintele Federației Ruse a ajutorului complex acordat autoprocimatei Republici Nistriene și faptul că a cerut președintelui Snegur să facă presiuni asupra Parlamentului pentru acordarea unui statut politic special Transnistriei". Prezidiul Parlamentului "consideră necesar să înștiințeze ONU, CSCE, Consiliul Europei și Uniunea Interparlamentară că Federația Rusă, contribuind la ocuparea unei părți a teritoriului de către forțe secesioniste, atentează la independența și suveranitatea Moldovei".

Agencia Moldova Pres (26 octombrie) a transmis apelul lansat la conferința zonală a voluntarilor din raionul Căușeni, orașul Tighina, de a se constitui Mișcarea Voluntarilor de Eliberare Națională, justificată de "sprijinirea fățișă de către președintele Elțin a Republicii fantomă Nistriene, organizarea și consolidarea structurilor statale în stînga Nistrului, înarmarea în continuare a grupurilor de venetici..."

■ Dan Hăulică, ambasadorul României la UNESCO, a fost ales, în 16 octombrie, vice-președinte al Comitetului Executiv al UNESCO.

■ 246 de suporteri ai echipei de fotbal a României au rămas la Bruxelles, după meciul din 15 octombrie, dintre care 60 au prezentat cereri de azil politic. AFP precizează că, din 1897 de cereri de azil depuse în Belgia de la începutul anului, 472 au fost făcute de români.

Autoritățile germane au expulzat în 20 octombrie 51 de români, intrați clandestin pe teritoriul Germaniei. Aceștia nu fac parte din lotul la care se refera acordul cu România, care a intrat în vigoare la 1 noiembrie.

22 de pasageri clandestini români au fost descoperiți la bordul unei nave de transport în portul Montreal. AFP (25 oct.) precizează că anul acesta cca 200 de români au ajuns în Canada în condiții similare.

■ La mijlocul lui octombrie, cotidianul bucureștean "Evenimentul Zilei" își informa cititorii că se va scumpi benzina. În 16 octombrie, "Competrol" "dezmente în mod categoric posibilitatea măririi prețului la benzină". La numai o săptămână, pe 21 octombrie, guvernul anunță aproape dublarea prețului la benzină...

S-a explicat această creștere prin mărirea în lei a costului dolarului (de la 180 lei în februarie 1992, la 430 lei în prezent). Efectul scumpirii carburanților, a spus Th. Stolojan, se va propaga în întreaga economie, în primul rînd a transportului în comun. PRM consideră că este "un act deliberat de sabotaj împotriva președintelui Iliescu și a noii puteri configurate în urma ultimelor alegeri". Ilie Verdeț (PSM) protestează susținînd că această scumpire face parte din pachetul de condiții impuse de Fondul Monetar Internațional.

■ Pentru a cumpăra un litru de lapte sau un borcan de iaurt, bucureștenii sînt nevoiți să se scoale în zori și să se înarmeze cu răbdare în fața celor 500 de centre de desfacere, în așteptarea mașinilor cu produse alimentare, tot mai rare. Societatea comercială Miorița prelucrează doar 100.000 de litri de lapte pe zi, față de 300.000 în 1990, deși capacitatea celor trei fabrici de lapte și produse lactate este de 550.000 litri de lapte pe zi.

NATURALIZARI

"Journal Officiel", din 25 octombrie și 1 noiembrie 1992, publică numele următoarelor persoane născute în România, care au obținut naturalizarea franceză: Dan Demostene, născut la București; Dan Demostene, născut la București, Dan Olimpia (n. Vasilescu), născută la București; Dumitru Ciuculete, născut la Ciisia; Ciuculete Marioara (n. Daneț), născută la Cristian.

CASA ROMANEASCA CENTRUL ROMAN DE CERCETARI DIN PARIS

Anunță conferința dlui ANDRÉ PALEOLOGUE din ciclul PRÉCIS D'HISTOIRE DE L'ART ROUMAIN, - *L'art roumain au Moyen Age en Moldavie et Transylvanie* - care va avea loc sîmbătă, 14 noiembrie, orele 18, la Misiunea Catolică Română - 38, rue Ribéra, 75016 Paris.

DIN 15 NOIEMBRIE, ORELE 0,00 SE SCHIMBĂ NUMEROTAREA TELEFONICĂ ÎN ROMANIA.

În București, numerele de telefon vor fi de 7 cifre, număr care se obține prin adăugarea unei cifre în fața numărului existent, conform tabelului de mai jos.

Primele 2 cifre ale nr. actual	Nr. nou primele 3 cifre	Primele 2 cifre ale nr. actual	Nr. nou primele 3 cifre	Primele 2 cifre ale nr. actual	Nr. nou primele 3 cifre	Primele 2 cifre ale nr. actual	Nr. nou primele 3 cifre
10	610	29	629	48	648	72	772
11	611	30	630	50	650	73	673
12	312	31	631	51	651	74	674
13	613	33	633	53	653	75	675
14	614	34	634	55	655	76	776
15	615	35	635	57	657	77	777
16	616	36	636	58	658	78	778
17	617	37	637	59	659	79	679
18	618	38	638	60	760	80	780
19	619	39	639	61	661	81	781
20	620	40	400	62	662	82	682
21	621	41	641	63	663	83	683
22	622	42	642	65	665	84	684
23	623	43	643	66	666	85	685
24	624	44	644	67	667	86	686
25	725	45	745	68	668	87	687
26	726	46	746	69	769	88	688
27	627	47	647	71	771	89	789
28	628						

Pentru a telefona în România, formați codul de țară, 40, urmat de cifra 1 pentru București sau prefixul interurban pentru celelalte localități, în continuare formînd numărul de telefon al abonatului.

DECESE

La Paris. Anton Nicolescu (născut în 1916, la Păcureți), s-a stins din viață la 17 octombrie 1992.

Mgr. Gheorghe Cosma (născut în 1911 la Sudurău), s-a stins din viață la 22 octombrie 1992.

La București. Maria Buricatu.

Mgr. Gheorghe Surdu, Rectorul Misiunii Catolice Române din Paris, mulțumește călduros tuturor celor care au participat la funerarii și și-au exprimat condoleanțele pentru decesul Monsegniorului Gheorghe Cosma.

le combat

Directeur: Michel Korné 7/11/92
ISSN 1148 - 7321

NUMERO 192

TARIF D'ABONNEMENT ANNUEL

En Francs Français:

FRANCE FRF 250
EUROPE FRF 300

En d'autres monnaies, le tarif est majoré des frais bancaires d'encaissement comme suit.
DEM 100 - CHF 90 - GBP 35

Par avion :

AMERIQUE
AMERIQUE DU NORD FRF350
ISRAEL
AMERIQUE DU SUD
ASIE FRF 450
AUSTRALIE

USA 60 ou équivalent
USA 70 ou équivalent

125 Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud-France
Tel. (33-1) 46020540 Telefax (33-1) 46 02 14 37 - Tlx 633520 F
Commission Paritaire N° 65481 - CCP. : 11 341 71 A Paris

UNE FRAUDE BIEN ORGANISEE

Dans le Combat N°190 du 7 Octobre, nous avons essayé d'évaluer l'ampleur de la fraude électorale qui avait eu lieu en Roumanie le 27/09/1992. Nous présentons maintenant les résultats des élections qui ont eu lieu aussi bien le 27 septembre pour désigner 341 députés à la Chambre, 141 Sénateurs, ainsi que le Président de la république, qu'au deuxième tours du scrutin présidentiel, aucun des six candidats à la présidence n'ayant obtenu la majorité absolue des suffrages exprimés, lors du premier tour de scrutin.

Ce second tour a eu lieu le 11 octobre entre les deux candidats, Emil Constantinescu et Ion Iliescu, président sortant, qui a été réélu.

Certains observateurs étrangers ont considéré que les élections s'étaient déroulées dans le calme et sans irrégularités majeures. Cette opinion a toutefois été infirmée par le fait qu'il y a eu 13,4% de votes annulés à la Chambre, soit 1,631 millions sur 10,537 millions, 12,7% soit 1,542 million sur 10,628 au Sénat et 582 mille pour la présidence. En outre, plus d'un million et demi de personnes ont votées sur des "listes spéciales" en dehors du lieu où elles étaient inscrites. En cumulant les votes déclarés nuls et ceux figurant sur les listes spéciales, l'on arrive à plus de trois millions de votes, soit le quart des votes exprimés pour la chambre, ainsi que pour le Sénat. Ces chiffres permettent aisément de fausser les résultats. Il suffisait en effet d'annuler un million de voix au principal parti de l'opposition, la Convention

Démocratique de Roumanie (CDR) et d'augmenter d'un million grâce aux "listes spéciales", les voix attribuées au parti du président, le Front Démocratique du Salut National (FDSN), pour obtenir à la Chambre aussi bien qu'au Sénat, grâce aux autres partis d'extrême droit et d'extrême gauche ainsi qu'aux agrariens, la majorité dont le président pouvait avoir besoin.

L'annulation des votes s'est effectué en posant un second cachet sur bulletin de vote qui était en fait un fascicule ayant suivant le cas jusqu'à une trentaine de pages pour faire figurer sur chacune d'elle les dix, vingt ou trente partis qui présentaient des candidats.

L'électeur mettait ainsi son cachet sur la page du parti de son choix mais introduisait dans l'urne non pas uniquement cette page mais toute la brochure. Cela permettrait d'ajouter, lors du dépouillement un second cachet sur une autre page pour rendre le vote nul.

Dans les centres de votes des régions rurales où l'opposition ne pouvait même pas faire sa campagne électorale, et où il n'y avait aucun observateur, de telles pratiques étaient courantes. D'ailleurs pour surveiller sans relâche de 6 heures du matin à 9 heures du soir un bureau de vote, il aurait fallu au moins trois observateurs, soit près de 47000 pour les 14.611 bureaux. Or il n'y en a eu que 7000, et même ces derniers ont été empêchés d'enregistrer dans leurs propres ordinateurs les chiffres déclarés par chaque bureau de vote.

Par ailleurs, les résultats quasi-totaux n'ont été communiqué que le 6 octobre soit neuf jours après le vote, ce qui ne permettait plus de les contester, puisque selon la loi électorale, les contestations devaient intervenir au plus tard dans les 48 heures du vote..

Ces procédés ont permis aux partis qui soutiennent Ion Iliescu d'obtenir 177 sièges à la Chambre et 79 au Sénat. Ces partis sont : FDSN le parti d'Iliescu, le (Parti de l'Unité Nationale Roumain PUNR) nationaliste, le Parti de la Grande Roumanie (PRM), nationaliste dirigé par l'ex-écrivain de Ceausescu, le Parti Socialiste du Travail (PSM) communiste et le Parti Démocratique Agrarien Roumain (PDAR) qui regroupe les cadres et dirigeants des fermes collectives.

Si les voix des partis d'extrême droite UNR et PRM et des communistes du PSM sont indispensables à Iliescu pour avoir une majorité au parlement où les trois partis nationaux communistes ont 58 députés et 25 sénateurs, le nombre de leurs électeurs soit 1,6 millions ne représente que 14% du total des électeurs qui se sont rendus aux urnes. Ce pourcentage reste nettement plus faible que ceux obtenus par l'extrême droite et les communistes en France, alors même que les conditions de vie en Roumanie sont infiniment plus difficiles et que les partis nationaux-communistes ont été appuyés voir même créés par le Service Roumain d'Information et les dirigeants de l'armée.

VOTE DU 27 Septembre 1992

Chiffres officiels du 6 octobre pour 14.315 sur 14.611 bureaux de vote

Total votants inscrits 15.966.896 dont 12.194.034 (76,4%) ont voté.

Les pourcentages ci-dessous sont arrondis et les chiffres donnés en milliers de voix.

TOTAL		CHAMBRE		SENAT		PRESIDENT				
voix	%	voix	élus	%	voix	élus	%	voix	%	voix
annulés	13,4	1.631		12,7	1.542		4,8	582	1	118
valables	86,6	10.537		83,3	10.628		95,2	11.594	99	11.910
<i>partis</i>										
FDSN	27,71	3.015	119	28,29	3.102	49	47,46	5.503 I. Iliescu	61,27	7.292
PUNR	7,71	839	30	8,12	890	14	11,01	1.276 Gh. Funar		
PRM	3,90	424	16	3,85	422	6				
PSM	3,04	330	12	3,18	349	5				
PDAR	2,99	325	0	3,30	362	5				
DFN	10,19	1.108	41	10,38	1.139	18	4,74	550 C.T. Dragomir		
CDR	20,01	2.177	82	20,16	2.210	34	31,01	3.595 E. Constantinescu	38,73	4.613
UDMR	7,45	811	28	7,58	831	12				
PNL	2,61	275	0	2,67	283	0				
MER	2,28	240	0	2,13	226	0				
PR	1,65	174	0	1,91	203	0	3,05	353 I. Minzatu		
(divers sous 1%)	10,46	819	13	8,43		0	2,73	316 M. Druc		
			341			143				

Les partis n'ayant pas obtenu 3% des voix n'ont pas d'élus.

et du 11 Octobre
14.455 bureaux de vote
Total inscrits 16.421.852 dont
12.028.440 (73,2%) ont voté.

BATIR A L'EST PEUT DENOUER LA CRISE A L'OUEST

par Michel Korné

Le ralentissement du processus de l'unification européenne, dû au NON danois et au faible OUI français, à la réticence britannique et à certaines arrières pensées inattendues des allemands, concernant l'abandon du Mark, a fait manifestement bien des perdants et peu de gagnants.

Parmi les gagnants, il y a la démocratie dans la mesure où les 12 gouvernements d'Europe occidentale devront tempérer de manière efficace les technocrates de la Commission de Bruxelles, soit en renforçant le Parlement Européen, ou par d'autres moyens tels que des votes nationaux ou locaux préalables aux décisions finales de la Communauté Economique Européenne (CEE). Lorsque les pays Scandinaves, l'Autriche et la Suisse rejoindront la CEE, le contrôle des Parlements nationaux et européen ne pourront que se renforcer, compte-tenu de la réticence que ces pays ont toujours éprouvé à l'égard de la bureaucratie.

Parmi les perdants il n'y a pas que les bureaucrates de la CEE de Bruxelles, mais en premier lieu les 400 millions d'Européens du Centre et de l'Est, de Varsovie à Vladivostok. Leurs espoirs de rejoindre l'Europe qui a prouvé sa force pour accélérer l'effondrement du communisme, s'affaiblit du fait de nouveaux obstacles soulevés par la CEE.

Le monde traverse actuellement une crise économique bien plus profonde que toutes les précédentes depuis la grande crise de 1930, qui avait duré près d'une décennie pour ne prendre fin que par le commencement de la deuxième guerre mondiale. L'expansion économique remarquable qui a suivi la guerre et a duré trois décennies, a été réalisée grâce à la reconstruction de l'Europe et du Japon mais aussi grâce au renforcement économique et militaire de l'Occident nécessaire pour arrêter et combattre le communisme. L'effort a réussi. Le communisme a commencé par perdre du terrain dans le Tiers Monde pour s'effondrer en fin de compte en Europe du Centre et de l'Est (l'ex-Union Soviétique) en 1989. Le communisme perd également du terrain au Vietnam et à Cuba et en fera vraisemblablement autant dans les années à venir en Chine. De ce fait, les milliards dépensés précédemment pour des buts militaires peuvent être économisés.

Aussi maintenant que la menace soviétique a disparu, les principaux pays industriels sont devenus bien plus réticents à dépenser leur argent pour l'aide au Tiers Monde. Des crédits qui jadis étaient accordés par milliards au pacte de Varsovie ou bien pour contenir l'influence soviétique en Asie, en Afrique, ou en Amérique Centrale et du Sud, ne sont plus renouvelés. L'aide humanitaire continue à être distribuée au Tiers Monde ou à l'Europe du Centre et de l'Est, mais elle n'est plus qu'une fraction de l'argent qui était versé précédemment à fonds perdus aux ennemis potentiels.

De ce fait ce ne sera ni la guerre ni la fraternité humaine, en fait, ni les dépenses militaires, ni l'aide internationale qui pourront résoudre l'actuelle crise économique.

Tous les pays industriels essaient de renflouer leurs marchés intérieurs. Certains le font avec des taux d'intérêt bas, tels les Etats-Unis et le Japon, d'autres en combattant l'inflation, cependant que les Allemands dépensent des centaines de milliards de Marks pour développer l'Allemagne de l'Est. Aucun de ces procédés ne réussit réellement et la crise s'accélère. Sans doute, les programmes de travaux publics sont des moyens puissants pour encourager l'économie mais compte-tenu de l'étendue de la crise mondiale nous ne pouvons nous attendre à ce que

ces programmes puissent ouvrir une période durable de développement, semblable à celle d'après la deuxième guerre mondiale.

A notre avis, le progrès économique reprendra difficilement même dans les pays industriels riches, aussi longtemps que l'écart entre les pays pauvres et riches n'aura pas été réduit pas à pas. Le pouvoir d'achat élevé d'un cinquième de la population du globe vivant en Amérique du Nord, en Europe occidentale, au Japon, dans quelques pays Extrême Orient, en Australie, en Afrique du Sud et au Moyen Orient, peut difficilement être maintenu aux niveaux actuels si le monde qui entoure ces pays et représente 80% de la population du globe voit son niveau de vie se réduire, comme cela s'est passé pendant la dernière décennie.

En nous référant à nouveau à la période d'après la deuxième guerre mondiale, il ne faut pas oublier que la prospérité dont ont bénéficié les Etats-Unis après 1950, pendant trois décennies, n'a pas été due uniquement aux programmes intérieurs mais principalement au Plan Marshall qui a ouvert les marchés de l'Europe occidentale aux produits de l'Amérique du Nord.

Pour encourager maintenant la reprise économique, nous pensons qu'en plus de leurs programmes intérieurs de travaux publics, les pays industriels riches devraient prendre l'initiative de plusieurs programmes du type Plan Marshall destinés à développer plusieurs régions du monde telles l'Europe du Centre et de l'Est, l'Afrique Sud-saharienne, l'Amérique Centrale et du Sud, ainsi que certains pays arabes et du Moyen Orient.

Parmi ces programmes type Plan Marshall, l'Europe du Centre et de l'Est qui comprend les républiques européennes de la Communauté des Etats Indépendants (CEI), a le potentiel le plus élevé d'accroître son revenu et de devenir un partenaire économique solvable pour le monde industriel.

Les anciens Etats communistes de l'Europe du Centre et de l'Est couvrent une superficie qui dépasse la moitié de l'Europe et de l'Asie avec une population de 400 millions d'habitants. Il y a quelques années, chacun de ces pays avait un niveau de vie par habitant plus élevé que la plupart de l'Asie ou de l'Afrique. Depuis 1989, lorsque le communisme s'est effondré et les taux artificiellement élevés de changes des différentes monnaies ont perdu plus de 95% de leur valeur, cependant que l'ex-rouble soviétique vaut actuellement moins de 5 pour 1000 de sa valeur précédente, le niveau de vie dans ces différents pays a été ruiné. De ce fait leurs participations au commerce international, qui a toujours été bien en-dessous du potentiel de cette aire géographique, a été réduit encore plus.

Du fait d'une production interne restreinte de matières premières et d'énergie, de la détérioration des produits de qualité et de ses industries obsolètes, il faudra peut-être des années pour améliorer la situation de cette partie de l'Europe sans aides étrangères. Une des raisons en est que ceux qui souhaitaient les réformes et une économie de marché libre par la privatisation, n'ont pas réussi à prendre les principaux leviers de commandes dans les économies de ces pays ex-communistes.

En Russie et en Ukraine, en Roumanie, en Bulgarie et en Serbie, l'économie continue à suivre les voies du système étatique centralisé, alors même que l'autorité de l'Etat a été remplacée par celle de la mafia des dirigeants d'entreprises, des fonctionnaires locaux, des gens de la police secrète et des chefs de l'armée.

Jusqu'à maintenant l'Occident a essayé de persuader cette mafia de se convertir à

l'économie de marché libre. La politique de "l'inflation contrôlée", soutenue par la Banque Mondiale et le Front Monétaire International (FMI), a bénéficié en premier lieu à ces gens. Ils ont fait des fortunes mais n'ont pas changé leurs habitudes. Elevés pendant des décennies dans une économie où les biens de consommation ont toujours manqué, ces gens n'ont ni la volonté ni l'intelligence de travailler dans une économie concurrentielle pour satisfaire le marché et la demande des clients. La règle de base de la mafia centre et est-européenne, c'est d'empêcher la concurrence et d'organiser la pénurie de produits essentiels de manière à réaliser le profit le plus élevé avec un minimum de produits.

La mafia qui a des ramifications puissantes dans les différents Etats, représentera un obstacle important pour tout programme du type Plan Marshall conçu par l'Occident pour l'Europe du Centre et de l'Est, à moins que le programme soit réalisé par leur entremise. Toutefois, dans ce cas, la future aide serait aussi peu utile que ne l'ont été les milliards de crédits accordés en 1960 ou 1970 aux gouvernements communistes de l'époque.

De ce fait un programme occidental pour l'Europe du Centre et de l'Est ne peut être conçu sur les mêmes bases que le Plan Marshall. L'Occident ne peut donner son argent ni aux gouvernements ni aux anciennes entreprises d'Etat ou aux banques, nonobstant leur soi-disant "privatisation". En fait l'Occident n'a pas d'interlocuteurs économiques valables.

Pour faire de l'Europe du Centre et de l'Est un partenaire solvable à part entière, il faut d'abord ouvrir leurs marchés et en écarter les barrières existantes. Cela ne peut se réaliser que si l'Occident s'attaque à ces marchés avec ses propres moyens financiers, sa puissance industrielle, sa technologie et ses méthodes commerciales. 400 millions d'Européens du Centre et de l'Est ont besoin de l'Ouest, de l'aide occidentale, pour lutter contre la pauvreté et la pénurie organisées par ceux-là même qui ont dirigé l'économie communiste par le passé. L'Occident a également besoin de ces marchés pour sortir de la crise existante. Afin de réussir il n'y a guère d'autres moyens que de fournir non seulement l'argent occidental mais aussi les entreprises occidentales qui feront le travail.

Alors que le communisme s'est effondré en 1989, et la menace des armées soviétiques s'est réduite en Europe, la liberté économique et politique ainsi que la démocratie continuent à être en danger. En Europe du Centre et de l'Est des dictateurs "de droite" soutenus par les anciens communistes se battent pour conserver ou reprendre le pouvoir, cependant que l'Europe Occidentale et l'Amérique qui ont gagné la guerre froide, sont affaiblies par la crise économique et menacés par les organisations renaissantes d'extrême droite.

L'Occident a gagné la guerre froide mais n'a pas su imposer une paix démocratique.

La situation est bien différente de 1945, lorsque la victoire alliée avait détruit non seulement l'armée allemande, mais également l'organisation nazi. Actuellement la plupart des Etats d'Europe du Centre et de l'Est continuent à être contrôlés par les mêmes organisations qui n'ont fait que changer de nom.

La lutte entre la liberté et l'oppression continuera dans le monde pendant longtemps. Si la liberté et la libre entreprise gagnent en Europe du Centre et de l'Est, cela aura des répercussions favorables dans tous les pays du monde. Si la liberté perd, cela peut constituer une menace pour tous, y compris pour les démocraties traditionnelles où la liberté était considérée injustement comme acquise pour toujours.